

האדם מתעוררים משינתם במיטתם והוא בכדי שלא ינתן פתחון פה לומר שנאנסו בשינה ולא יכלו להתעורר (רמ"ק), **אִינּוֹן דִּי בְּהוֹן אֶתְעָרוּתָא דְחַיִּי** ואותם הצדיקים שיש בהם את התעוררות של החיים, **קַיִמִין לְפוֹלְחָנָא דְמֵאֲרִיְהוֹן, וְעֶסְקֵי בְּאוֹרֵייתָא וּבִשְׂבָחָא דְקֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עַד דְּאֶתִי צַפְרָא** עומדים משינתם לעבודת קונם ועוסקים בתורה ובשבחו של הקב"ה עד שמגיע הבוקר.

כשמגיע הבוקר החסד של אברהם נמצא בעולם

**כִּד אֶתִי צַפְרָא**, (ס"א כְּרוּזָא קְרִי וְכַל) **כָּל חַיִּילִין וּמִשְׁרִיִּין** וְלֵעִילָא מְשַׁבְּחִין לֵיהּ לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וכשמגיע הבוקר כל החיילים וצבאות המחנות שלמעלה משבחים לקב"ה. **הָדָא הוּא דְכַתִּיב** וזהו מש"כ בפסוק, (איוב לח) **בְּרִן יַחַד כּוֹכְבֵי בֶקֶר** ויריעו כל בני אלהים [ה] שהם הצבאות והחיילים שלמעלה **וְגו' . כִּדִּין פְּמָה תִרְעִין אֶתְפָּתְחוּ לְכָל סְטָרִין** ואז כמה שערי היכלות של שפע ומזון נפתחים לכל הצדדים בכדי להשפיע לתחתונים (רמ"ק). **וְתִרְעָא דְאַבְרָהָם, אֶתְפָּתַח בָּהּ בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, לְזַמְנָא לְכָל בְּנֵי עֲלָמָא** ושערו של אברהם החתום במידת החסד נפתח להאיר לכנסת ישראל שהיא המלכות בכדי לזמן את כל בני

### אור הרשב"י

[ה] וביאר האמרי אמת ברן יחד כוכבי בקר והדר ויריעו כל בני אלקים, דהיינו שאין מלאכי השרת אומרים שירה למעלה עד לחול השירה למעלה בשמים.

הלימוד  היומי

העולם לקבל את השפע מהחסד, **הָיָא הוּא דְכַתִּיב** וזהו מש"כ בפסוק, (בראשית כא) **וַיַּטַע אֱשֶׁל בְּבֵּאֵר שֶׁבַע** [1] דהיינו שאברהם החתום במידת החסד נטע אש"ל שהוא אכילה שתיה לויה במלכות הנקראת באר שבע (רמ"ק).

מי שלא התעורר לעבודת קונו יתעוררו עליו הדינים

**וּמֵאֵן דָּלָא יתְעַר רויחיה בְּפוּלְחָנָא דְמַרְיָה** ומי שלא מעורר את רוחו לעבודת קונו, **בְּהִיךְ** (דף נ"ג ע"א) **אַנְפִּין יְקוּם קָמִי מְלָכָא** באיזה פנים הוא יעמוד לפני המלך, **כִּד יתְעַרוּן עֲלֵיהּ בְּדִינָא**, **וַיִּתְפָּשׁוּן לִיָּה בְּקוּלָּרָא**, **וְלֹא יִשְׁתַּבַּח עֲלֵיהּ זְכוּתָא** **לְאַשְׁתִּזְבָּא** כאשר יתעוררו עליו בדין ויגזרו עליו מיתה ויתפסו אותו בשלשלת שהוא החולי שממנו הוא ימות ולא ימצא לו שום זכות בכדי להינצל ממנו (רמ"ק), **כְּדִין כְּתִיב** ואז יאמר עליו מש"כ, (קהלת ט) **וּכְצַפְרִים הָאֲחֻזוֹת בַּפֶּח כָּהֵם יוֹקְשִׁים בְּנֵי אָדָם** כצפרים שאינם יכולות לברוח כך גם המלכות של בני אדם שלא יהיה להם זכות להינצל ממנה. **וְעַד לָא יִנְפּוֹק בַּר נָשׁ מִהָאֵי עֲלָמָא** וכל עוד שלא תצא נפשו של האדם מזה העולם שהוא בזמן הגסיסה (רמ"ק), **בְּכַמָּה דִּינִין אֲתֵדָן נַפְשָׁא עִם גּוּפָא**, **עַד לָא**

### אור הרשב"י

ופירוש, שאף בעת אכילה ושתייה – היה מחשבתו קדושה וטהורה, והיה דבוק בבוראו. ויקרא שם בשם ה' פירוש, שלמד זה לכל באי עולם, שיכונו עצמן בכל מעשיהם ולידע שה' הוא אדון העולם.

[1] וביאר המאור ושמש שמש"כ ויטע אשל בבאר שבע. דרשו חז"ל (ילקוט תהלים תשכח) שהוא נופריקון אכילה שתיה לויה. ונראה לפרש, שלויה הוא לשון חיבור, כמו (בראשית כט לד) ילוה אישי אלי. והכוונה

יִתְפָּרְשׁוּן דָּא מִן דָּא, וְלִית מֵאן דְּיִשְׁנַח בַּכְּמָה דִּינִים הֵם יְהוּ

נידונים הנפש והגוף לפני שיפרדו זה מזה ואין מי שיתבונן בזה וישגיח בעצמו להיטיב את

מעשיו.

הנפש לא יוצאת מהגוף עד שנגלית אליה השכינה

(אפילו) בַּהֲהוּא זְמַנָּא דְּמָטָא שִׁעְתָּא לְאַתְפָּרְשָׂא וּבֵאוּתוּ הַזְמַן

שמגיעה השעה להיפרד הנפש מהגוף, לָא נִפְקָא נִפְשָׂא מִן גּוּפָא,

עַד דְּאַתְגְּלִי עֲלֶיהָ שְׂכִינְתָּא לֹא יוֹצֵאת הַנֶּפֶשׁ מֵהַגּוֹף עַד שִׁמְתַּגְּלִית עֲלֶיהָ

השכינה [1], וְנִפְשָׂא, מִגּוֹ חֲדוּתָא וְחִבְיּוּתָא דְּשְׂכִינְתָּא,

נִפְקָא מִגּוּפָא לְקַבְּלָהּ וְהַנֶּפֶשׁ מַחֲמַת מִמְּחֵתָהּ וְחִבְיּוּתָהּ לְהַדְּבִק בְּשִׂכְנָהּ

שהיא שורש הנפשות אז יוצאת מהגוף לקראתה. אִי זְפָאָה הוּא, מִתְקַשֵּׁר

בֵּיהּ וְאַתְדַּבֵּק בֵּיהּ וְאִם הוּא צָדִיק אִז הוּא מִתְקַשֵּׁר בְּשִׂכְנָהּ וְנִדְבֵק בֵּיהּ. וְאִי

לֹא, שְׂכִינְתָּא אֲזֵלָא, וְהִיא אֲשֵׁתְאַרְתָּ וְאִם לֹא אִז הַשְׂכִּינָה הוֹלֶכֶת

וְהַנֶּפֶשׁ נִשְׂאֶרֶת לְבֵדָה, וְאֲזֵלָת וּמִתְאַבְּלָא עַל פְּרִישׁוּתָא דְּגוּפָא

וְהַנֶּפֶשׁ הוֹלֶכֶת וּמִתְאַבְּלָת עַל פְּרִידְתָּהּ מֵהַגּוֹף. מִתְּלָא אֲמָרִי וְהוּא מִשַׁל לְמָה שְׁבִנִי

אדם אומרים. שׁוֹנְרָא מֵאֲשָׂא לָא מִתְפָּרְשָׂא שְׂאִין חֲתוּל נִיפְרַד וְזוּ

### אור הרשב"י

"לפניו יכרעו כל יורדי עפר". וכן מצינו ברבי אבהו שראה מתן שכרו סמוך למיתתו ואמר: כל אלין לאבהו.

[1] כדאיתא בספרא ויקרא פרשתא א, פרק ב, יב על מש"כ כי לא יראני האדם וחי שדרשו חז"ל בחייהם אינם רואים אך בשעת מיתתן רואים, וכן הוא אומר: (תהלים כב, ל)

הלימוד היומי

מהאש אלא הוא נשאר שם תמיד להתחמם כנגד האש, **חֲדָרַי לְסַפִּינָא, אִזְלָא**  
**אַבְתָּרִיהּ** וכאשר החתול רואה שמחודדים את הסכין הוא חושב שרוצים לחתוך בשר  
 בשבילו ולכן הוא הולך למקום הסכין, וכך גם פה שאין הנפש רוצה לצאת מהגוף ולכן  
 השכינה מתגלית עליה והנפש חושבת להידבק בה ומחמת כך הנפש יוצאת מהגוף (רמ"ק).

הנפש והגוף נידונים ע"י המלאך דומה

**לְבַתָּר אֶתְדָּנו תַּרְוּוּיָהּוּ עַל יְדוּי דְדוּמָה** ואח"כ נידונים הנפש  
 והגוף ע"י המלאך דומה. **גּוּפָא אֶתְדָּן בְּקַבְרָא עַד דְּתַב**  
**לְעַפְרָא** והגוף נידון בקבר מחמת צער חיבוט הקבר [III] עד שחוזר להיות עפר,

### אור הרשב"י

לגמרי, ולכן נקרא חבוט הקבר, כאדם  
 שחובט טליתו ומנערה. וע"כ צריך להעמיק  
 הקבר, כדי שיהיה מקום לחלל לנערו  
 ולחבטו. ואמנם לא כל האנשים שוים, כי  
 הצדיקים אשר בחייהם נתרחקו מן היצה"ר,  
 והיו מכניעים עצמם וחובטים עצמם ביסורין  
 הבאים עליהם, וגם ע"י התורה והמצות  
 שמתישים כחו של אדם, עד שנמצא כשהגיע  
 זמנם ליפטר מן העולם, ולקבל חבוט הקבר,  
 אין צריכים צער גדול, כי בחבטה כל שהיא  
 מספיק להם להפרידה מהם. משא"כ  
 ברשעים, שאדרבה ע"י תענוגיהם בעה"ז הם  
 מקשרים ומחזקים יותר את הקליפה בגופם  
 ובנפשם. ונמצא כי ז"ס למה אין אדם נצול  
 מחבוט הקבר, וכו' ושמעתי ממורי ז"ל, כי כל  
 הנקבר בע"ש אחר חמש שעות ביום, ושעה

[III] ובענין חיבוט הקבר כתוב בשער  
 הגלגולים – הקדמה כ"ג כי אחר מיתת האדם  
 ואחרי קבורתו בעפר הארץ, אז תכף ומיד,  
 באים ד' מלאכים, ומשפילים קרקע הקבר,  
 ומעמיקים אותו למטה, ונשאר חלל בקבר  
 כשעור קומת האדם הנקבר שם, כנזכר  
 במסכת פרק חבוט הקבר וע"ש. ואז מחזירים  
 נפשו בגופו כמו בחייו, והטעם הוא, לפי  
 שהקליפה היא הבוקה עדיין וקשורה עם  
 הנפש ועם הגוף ואיננה נפרדת מהם, ולכן  
 צריך שיחזור נפשו בגופו ביחד. ואז  
 המלאכים הנזכרים אווזים בו כל אחד  
 מקצה, ומנערים אותו, וחובטים אותו  
 במקלות של אש, כדרך שאווזים בטלית  
 בשני קצוותיה, ומנערים אותה מן האבק  
 הנדבק בה, עד שנפרדה מהם הקליפה ההיא